

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/4
an 10 cor.; pe 1/2 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

Nr-ii de Duminică pe an
— 4 coroane. —

Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napoiază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecăre publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 4

D-l Hașdeu despre noi.

„Hassen auch die Geister?“

Intr'un articol retrospectiv, publicat zilele aceste în „Epoca“ din București, dl Hașdeu își arată părerea sa, ca istoric, asupra rezultatului secolului ce espiră, intru cât anume se atinge de neamul românesc. Data fiind personalitatea d-lui Hașdeu și mai ales poziția înaltă ce ocupă în istoriografia și literatura noastră, nu putem lăsa nerelevată părerea sa, intru cât ne privește și pe noi, Românii de aici.

Estă cum dl Hașdeu menționează pe „frații de dincolo“ în articolul său:

„Terminând, declar că m'am mărginit cu tot dinadinsul a vorbi numai și numai despre regatul României. E permis unui Frances, când îl preocupă organismul Franței, de-a nu avea în vedere Belgia cea franceză sau cantoanele cele franceze ale Helveției. Negreșit, sunt legitime și foarte frumoase simpatiile și simfoniile între Paris, Bruxelles și Geneva, dar nu e de loc necesară solidaritatea politică între ele. Sub raportul exclusiv cultural, fără îndoială, un Jean-Jaques Rousseau este o glorie națională a tuturor Francezilor. Al nostru al tuturor Românilor este un Șincai. Dar când un frate de dincolo va cere dela noi să împărțim certele și patimile lor de acolo, sau să se apuce a ne învenina cu teoriile lui Schopenhauer, sau va pretinde a fi mai Român, sau mai deștept decât noi dăția, o! atunci să ne slăbească“...

Atât!

Numai în acest chip, — în comparație cu Franța și fiecele ei — ne aduce dl Hașdeu pe noi în conexiune cu evenimentele istorice din acest veac. Gheorghe Lazar n'a existat pentru d-sa. Luptele noastre dela 48 nu înseamnă nimic. Școala națională din jurul lui Bănuț n'are a face. Mișcărilor naționale și tendințele tot mai pozitive de unitate literară și culturală nu-l împoartă. Tot ce privește raporturile noastre cu frații din regat se resumă în pasajul citat, în care ne apostrofează, ne dojenește, ne amenință chiar...

Involuntar mă întreb, dacă acesta este Hașdeu, cel privit ca o glorie a românismului contemporan? Se poate ca o concepție atât de strîmtă, care, departe de a purta pecetea genialității, dar n'ar face cinste nici celui din urmă profesor de istorie română, să fie scrisă de autorul „Istoriei critice“?...

Noi știm, că cel ce scrie istorie, trebuie să se căluzească de două principii sfinte: de obiectivitate și adevăr. Cel ce însă ne judecă pe noi după „certe și patimi“, după „teorii schopenhaueriene“, și după revindicări departe de firea noastră, n'are în vedere nici obiectivitatea, nici adevărul și comite o greșală.

Și greșala d-lui Hașdeu e evidentă. Estă în ce consistă. D-sa în realitate nu ne apreciază pe noi, ci pe o singură persoană, originară de aici, pe dl Maiorescu. Ori-cine citește acest pasaj. vede, că el se referă

la numitul antagonist al d-lui Hașdeu, care desigur i-a pricinuit multă supărare, de care însă nu noi suntem de vină.

Acești doi fruntași ai României — unul Ardelean și altul Basarabean — au purtat o luptă îndelungată; unul lupta cu „ideal și sarcasm“, celalalt cu formulele reci ale logicii și ale spiritului practic. Basarabeanul a fost de obicei învins și acum e fatal, ca în imensitatea sa de orgoliu să nu uite triumful dlui Maiorescu. Îmi aduc aminte, că ura Basarabeanului a mers până în a declara, că în politică preferă a vota cu socialistii, de cât cu un Maiorescu. Și lupta aceasta, — altfel infructoasă, căci din ciocnirea celor doi munți n'au scăpărat schintei prea mari — dl Hașdeu o ridică la valoare de eveniment istoric și o trage în cadrul schiței sale retrospective asupra secolului.

Mare importanță, nu-i glumă, desigur mai mare ca misiunea lui Gheorghe Lazar... Dar ce am greșit noi, să fim amestecați în ea? Ce am greșit, ca ura și veninul, destinate unuia, să se verse asupra noastră a tuturor? E permis unui istoric, să ne privească și să ne aprecieze pe toți prin prisma luptelor sale personale cu un x sau y?

Dl Hașdeu ar putea fi în măsură de a ști, că dl Maiorescu arare ori a fost de acord cu frații sei de aici. În literatură, prin aplicarea teoriilor lui Vischer și Stuart-Mill, fără considerație la cauzele sociale și politice, cari determinau singuraticile curente, combătute cu atâta stăruință de densus, s'a pus în opoziție diametrală cu noi. Ear' încât privește Schopenhauerianismul, de care dl Hașdeu are oroare, este de-adreptul ridicol a' socoti ca o importanță a noastră. Desfidem să ni se arete un singur publicist ardelean sau bănățean, care să fi importat principiul disolvante în cultura și literatura din regat. Slavici? Coșbuc? Popovici-Bănățeanu? Vorbească colecția „Convorbirilor“! Prea suntem noi, cei dintre dealurile aceste cis-și transsilvane, oțărâți în luptă, de cât să ne facem apostolii Nirvaniei. Dar' firește și de optimismul spiritelor celor cu 17 lefuri de stat suntem departe...

Estă tot atâtea dovezi că dl Hașdeu greșește și rău face, că ne identifică cu rivalul seu. Și ne doare, că marele filolog și istoric ni se desvălește atât de mititel, pretându-se la enunțaiuni nelintemeiate și pornite din sentimente nepotrivite cu părerea ce-o aveam despre d-sa. Ne doare că-l vedem în rëndul câtorva scribi din presa internațională bucu-reștliană, în care mai deunăzi nește Evrei se nizuiau a submina buna înțelegere între frați. Ceea-ce face dl Hașdeu nu mai e greșală politică — căci simțul politic i-a lipsit întotdeauna, — dar e și un păcat național. Conștiința unității noastre etnice este o falnică cucerire a acestui veac și cel ce vrea să o întunece în noi, prin

ațășarea urei și a neînțelegerii între frați, e un nevrednic, ori cine ar fi, ori sau spirit.

Altfel vorbesc spiritele de elită cără fracțiunile neamului lor. Așa de pildă bătrânul Mommsen a vorbit și el anul trecut cătră conaționalii sei germani din Austria. Dar nu i-a certat, nu i-a amenințat, nu le-a trimis picuri de otravă ca nouă magul de la Cămpina, ci cuvinte de încurajare le-a trimis, apel la luptă pentru îndeplinirea operei de unitate națională și culturală.

Dacă bărbaților nostri mari nu le îngăduie micimea de suflet să facă și ei astfel, — „o, atunci să ne slăbească“, vorba d-lui Hașdeu.

* * *

Autonomia catolicilor. Congresul pentru autonomia catolicilor intrunit încă în 13 Noemvre 1897 și intrerupt în aceeași zi, și-a început lucrările în 31 Ianuarie a. c. Congresul a fost precedat de trei conferențe, toate trei de o deosebită importanță pentru biserica romano-catolică. Dintre acestea însă cea mai însemnată a fost conferența așa numită generală, ținută sub președinția contelui Szapary Gyula. În această din urmă conferență în chipul cel mai hotărât a ieșit la iveală străduința, de-a înălțura discuția specială asupra cunoscutelor proiecte și numai pe temeiul discuției generale s'a format o părere, care să fie apoi opinia congresului, atât a publicului catolic, cât și a factorilor decizători.

Această străduință s'a zădărnicit și desbaterea generală imediat a fost urmată de discuția specială. Această silință a fost însă zădărnicită tocmai în ședința din urmă. Discuția generală va fi urmată de desbaterea specială. — Remarcăm, că prelații români gr. cat. au lipsit de la congres, afară de episcopul Szabó János de la Gherla, care așa se vede, nu mai numără nimic între prelații bisericii române gr.-catolice, după-cum nu se mai poate număra, peste tot, între Românii cari lucrează pentru binele neamului lor.

Lupta în comitat.

Impotriva școlilor de stat. — Cum să ne apărăm?

Școala și biserica avem să ne-o apărăm mai întâiu de toate în comună. Numai unde au fost Românii slabi, că s'au învrăjbit între dinși, n'au vrut să jertfească ori s'au lăsat înșelați, numai acolo oamenii stăpânirii i-au cumpenit să primească școala ungurească (de stat ori comună).

D. Romul Ciorogariu a arătat aceasta pe larg în adunarea de Luni a congregațiunii comitatului.

A arătat cu numeroase pilde, că acest soi de școli sunt așa zicând răsadniță a tuturor relelor. Ce să și aștepti dela școlile în cari copiii nu primesc învățatură creștinească?

Zadarnic am luptat însă noi toți și bine în casa comitatului, dacă frații noștri din casa satului au apucat

pe căr rele. Astfel, și în adunarea de Luni a congregațiunii ni s'au arătat hărții de care a trebuit să roșim: Românii din comuna Giulifa cer școală ungurească. Să le fie rușine. Au fost înșelați, de bund seamă. Nu știu ce au scris. D. dr. I. Suciș a arătat și d-sa chipul păcătos cum se pun la cale acest fel de „cereri“.

Ori-cum însă, vicșpanul comitatului avea mărturie românească împotriva luptei noastre, Românii cari nu vrem școli de stat în sate românești. Avea mai presus de toate voturi!

N'ar fi avut însă rugare scrisă de Românii nici voturi destule, dacă Românii și-ar face toți datoria. Cei din Giulifa nu și-au făcut-o, ci de ocară au ajuns, ear alții mulți, cari n'au venit la adunarea de Luni a congregației, earăși numai de lauda nu sunt vrednici. Din peste o sută, câți au lipsit, numai 40 dacă veneau, stăpânirea nu avea destule voturi pentru a hotări cum i-a plăcut în toate, ci puteam să dregem și ce au stricat cei din Giulifa și să alegem și comitetul după plac.

De aci încolo vom însemna pe toți câți lipsesc, ca să se vadă cine nu și face datoria.

Că ce se poate ajunge prin lupta în congregație, se poate judeca și din cele de mai sus, și din cele ce s'au mai întâmplat.

D. Russu Șirianu a biciuit zdruvăn ticdoșia săvârșită când cu alegerea din Cinteiu, spunând în același timp că se ridică împotriva fibrișilor cu atât mai ales, cu cât ei calcă des legea și-i este teamă că a doua zi nici fibrișul din Șiria nu va fi mai breaz. Cuvântul a avut urmări: fibrișul din Șiria la alegerea de Marți, a pus în candidare trei Românii, între cari unul pe care și în rindul trecut șirienii l'au dorit; acum l'au și ales.

Știu satrapii aceștia și ce-i frica, numai să fie cine să le arate că nu rabdă calcările lor de legi!

Tot așa, în afacerea ajutorării bisericii din Ciuciu a fost destul ca dl V. Mangra să se scoale și să arate că ce nedreptate se face respingându-se cererea de ajutor (în aceeași vreme când pentru școli neconfesionale maghiarizatoare se dă fără multă vorbă), și îndată chiar fibrișul Halmagiului a cerut ca să nu se hotărască asupra cererii, pe care oamenii stăpânirii voiau numai de cât s'o respingă.

Mult se poate face printr'o luptă demnă în comitat. Inceputul tuturor luptelor este însă la sate. Acolo să se poarte bine Românii, și tari vom fi atunci și cei din orașe, tari cu toții!

Din Austria.

Conferențele convocate de guvern.

Luni 5 Februarie se va întruni, în sfârșit, după atâtea greutăți și trăgănit, conferența convocată de guvernul actual, între un număr anumit al fruntașilor ceii și germani, pentru a statori măcar o cât de mică înțelegere sau armistițiu.

Cruțarea și luxul.

Aceste două vorbe atât sunt de dujmane una celelalte, încât nu se pot suferi precum nu pot să se suferă apa și focul.

Nu e lipsă ca să mai înșirăm că ce însemnează „a cruța“, căci aceasta fie-cine o știe. E întrebare însă, că facem ceea ce știm? adevărat, cruțăm ori ba?

Dacă nu cruțăm ceea ce avem, ci prădăm ca să împlinim unele poftă, să ne cumpărăm unele lucruri de care n'avem folos, atunci am făcut treabă rea, am aruncat câștigul de pe vreme lungă și cu osteneală, pe lucruri de nimica și fără de nici un folos. — Aceasta e de tot mare greșală, căci fără de acele lucruri puteam să fim, deoarece ce n'am avut lipsă de ele.

Oamenii de astăzi lucră cu mult mai mult de cât cei din bătrâni și câștigă mulți bani, dar' cu toate acestea nu trăiesc așa de îndestulți și mulțumiți ca bătrânii. Causa poate fi aceea că bătrânii — fie iertați — s'au dat cu puțin și s'au îndestulat cu ce au avut nemai lăcomind la alte lucruri fără de folos.

Ear' noi acești de acum nu avem cumpăt în muncă, nici în îmbrăcăminte. Bătrânii noștri se îndestulează dacă aveau să încalțe opinci și câte odată și cisme de peale groasă, ear' dacă își puteau câștiga câte un cojoc și câte o subă, apoi aveau ani de zile îmbrăcăminte și se țineau fericiți!

Ear' noi? — Ți-e groază ca să mai gândești. Trebuie să-ți prindă fiori pe omul cu minte când se gândește la așa ceva. Noi, de hainele bătrânilor nu mai voim să știm nimic, ci mai puțin portul strein, dar' și acela așa-l purtăm de și streinii se miră de noi. — Bărbății, înțeleg plugarii români — au apucat țundrele streine, părăsind cioarecii și cojocul, și purtând haine toate din fabrică, ear' femeile din mătăsură și alte haine scumpe nu o mai scot. — Cât câștigă într'o vară tot dă pentru o sdranță de haină, care după ce a fost purtată de 3—4 ori trebuie aruncată că nu e de folos. — Alții merg și mai departe, căci neputând

câștiga cu lucrul destul bani pentru ca să-și împlinească poftă nebune, apoi se bagă în bănci și iau împrumut.

Eată dar' unde duce nebăgarea pe seamă, la pradă și la ruinare. Aceasta e pricina, de săteanul român lucră ca vita și tot nu poate strînge avere, nu poate sta în rînd cu alți săteni de alte neamuri, ei nu bagă de seamă, că necruțarea și prădarea banilor pe lucruri fără de folos cari se zic și lux îl duce la sapă de lemn și face se ajungă pe drumuri.

Câte pilde avem, chiar din anii acestia, că unele familii, cărora le-au plăcut luxul și prădarea, deși erau cu stare — astăzi sunt servitori la alți oameni, cari au știut ținea de averea lor.

În satul C. și în orașul S. erau mai mulți plugarii cari umblau în cisme de vițel și laghirite, ear' vara cu păpuși de cei scumpe, femeile lor umblau în păpuși de țică (evlastin) și în rochiile de mătăsură și barșon (catifea) ear' de lucrat, lucrau alți că ei puteau trăi și fără lucru, căci aveau doară câte 1—2 sesii pământ. Dar' de la o vreme averile nu mai puteau aduce atâta venit ca să trăiască oamenii domnește, căci doară și datorile trebuiau plătite, ear' amândouă nu s'au putut face și sfârșitul a fost: că oamenii — gazdele cum zic sătenii noștri — au trebuit se meargă afară din averea lor, se rămână pe drumuri și se trăiesc lucrând cu ziua la alții ori se între ca servitori pe la jidovi.

Ar fi bine, ca odată să se trezească sătenii noștri — ba chiar orașenii — să nu se prea imbuibe în haine scumpe și în petreceri de muncă și beuturi, căci sfârșitul nu va fi bun, și cu deosebire nu va fi bun pentru săteni unde venitul e așa de puțin încât numai pe lângă mare grijă pot să adune ceva.

Dar' tot e mai bine să ai ceva de cât nimica.

În anii trecuți 1897—1898 când se arăta o foamete destul de mare, cei ce au cruțat au avut cu ce trei și puțini dintre ei au fost siliți să ceară împrumut; până când cei cari au dat banii pe haine scumpe, apoi trebuiau să se uite la ele căci n'aveu

cu ce trăi fiind că banii i-au dat pe sdranțe, ear' împrumut cu greu căpătau. Ce ar fi fost atunci, dacă erau mai mulți ani rei după olaltă?

Trebuie să gândim și la vremurile cu lipse mari și nu tot la bine și resfățare.

P. Vancu.

Adunarea generală constituantă a „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“.

(Raport special.)

Sibiu, 17/29 Ianuarie 1900.

Sunt în plăcuta pozițiune de a vă relata despre un nou și folositor așezământ românesc ce s'a alcătuit aici în Sibiu, despre „Reuniunea română de înmormântare“, rezultat al unei propagande de una lună de zile. Ideea înființării acestei Reuniuni în Sibiu, a fost slevată în ziaristica noastră, dacă nu mă înșel, pe la finele anului 1898 de către funcționarul consistorial dl Vic. Tordășianu, care încă pe atunci cutrierase parohiile noastre de prin suburbii, unde ținând vorbiri despre foloasele și însemnătatea Reuniunii — a îndemnat la înscriere. A trecut de atunci un an, așa se vede, necesar pentru ca lucrul să se coacă de ajuns — după care dl Tordășianu s'a pus din nou pe lucru, cu scop ca ideea realitate să ajungă. Cam pe la mijlocul lunii Decembrie anul trecut s'au început înscrierile de membri, și pe la mijlocul lunii curente numărul de 300 membri, prescriși de statute, a fost chiar întrecut.

Astfel în posesiunea numărului statutar de membri dl Pantaleon Lucuța, cassar, dl Petru Ciora, funcționar consistorial, cari au îmbrățișat chiar dela început cu multă căldură ideea înființării, au convocat cu dl V. Tordășianu, pe Duminecă în 28 Ian. n. c. adunarea generală constituantă a Reuniunii.

Sala spațioasă a „Reuniunii sodalilor“ români din Sibiu unde s'a ținut adunarea la crele 11 din zi a fost tixită de membri din inteligență, meseriași și țărani. Chiar și adunarea generală constituantă, la care au participat membri din toate trei clasele noastre, ne dovedește, că pe lângă acopul principal al Reuniunii „de a oferi ajutorul necesar la înmormântarea săvâncioasă a membrilor“ cu timpul se va ajunge și cel lute-

ral: de a oferi ocaziune inteligenței de a conștientiza din cas în cas cu meseriașul și cu țărănul român și astfel de a ne cunoaște pîsurile și la împreună chibzuință de a afla căile de procedere comună în toate acțiunile noastre de interes general.

Președintele adunării dl Pantaleon Lucuța, cassar consist. etc., a des-phis adunarea cam cu următoarele cuvinte.

„Onorată adunare generală! Ca cei mai bătrân dintre convocatorii acestei adunări imi dau libertatea a mă adresa către d-voastră cu vr'o câteva cuvinte. Ideea înființării unei însoțiri de înmormântare, după modelele existente atât la Sași cât și vr'o 3 cunoscută la Români cari prosperează — am auzit-o deja cu un an mai înainte, însă ca să se poată intrupa ideea trebuie oameni, și încă oameni, cari în lumea noastră materială, mai dispun de simțul nobil de a lucra pentru binele public neinteresăți.

„Har domnului cerește, că și în mijlocul nostru se află de aceia, și anume domnul Tordășian, care cu muncă și alergare neobosită, ajutat de vr'o câțiva amici au adus lucrul înființării însoțirii acesteia până la punctul de față, unde putem constata, că s'au înscris până acum peste 300 de membri la însoțirea de înmormântare. Promițând acestora, am onoarea a declara adunarea generală constituantă pentru însoțirea de înmormântare de deschisă.

Venind la ordinea zilei punctele din program la propunerea dlui Dr. Ilie Beu medic, adunarea proclamă de președinte adhoc pe dl P. Lucuța de notar adhoc pe dl V. Tordășianu, ear de membru verificatori pe dl Petru Ciora și Aron L. pean, funcționar militar.

Notarul cetește proiectul de statute care este identic cu mică modificare cu statutele „Reuniunii române de înmormântare din Orștie“, conducătorii care cu binevoit a le pune cu multă provenire la dispoziția inițiatorilor Reuniunii din Sibiu. La statuirea statutelor sau înscris o vie și interesantă discuțiune, la care au luat parte dlui Dr. Ilie Beu, medic, Iul. de Bardosy, inspector școlar, Timoteiu Popovici, prof. de muzică, P. Ciora, Ioan Popovici, prof. la școala de fete, George Decean, executor. R. Simu, inv. pens. Ilie Moga, inv. Vasile C. Osvadă, administrator. „Tribunet“, Teodor Orlea, funcț. consist., Nic. Pogan, capelan, etc., cur și dl August A. Nicoră, președintele „Reuniunii române de înmormântare din Deva“, care petrecând în Sibiu, a ținut să ne onoreze cu prezența

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

POVESTE.

Eu nu știu cine a plântat
Doi plopi la noi la poartă,
De nu i a plântat Dumnezeu,
Să plângă noastră soartă!

Mă aduc aminte pe sub plopi,
La farmecul de lună,
Ședea măicuța și torcea,
Încet, un basm să-mi spună:

„... A fost un tânăr împărat,
Soție... un puiu de fată,
Dar' grabnic el s'a dus la luptă
Și nici s'a re'tors nici vr'odată!“

Atunci am văzut în mama
Pe jingășa fecioară.
— „O, nu mai spune, maică,
Că basmu-ți mă omoară!“

„... Din soare pare c'au fost rupte
Acele două fetișoare...
S'au dus și ele în străin...
Și m'am gândit la sorioare!“

— „O, nu mai spune, maica mea,
O, maică, nu mai spune

Atât de trist e basmul tău
De pare-o rugăciune!“

... Lăsat-a 'n urmă-i împăratul
Nevasta și copiii mici,
Dar' au plecat și ei departe,
Crescând mai mari și mai voinici.

Și eu rămas-am singurea!
Ș'atuncia cu povestea ei,
Pătrunsu-mi-a tot sufletul,
Gândindu-mă la frații mei!

„O, nu mai spune, maica mea,
Că basmul rău mă doare,
Și plâns e pus în glasul tău,
E glasul care moare!“

Și plopii furtunos vuiu
Ca crengile să-și frângă
D'atunci și copilul mamei
A început să plângă.

Și fost-a plânsul meu întâiu;
Și plânsul și durerea mea,
Crezând că grabnic mă va pierde...
Torcea măicuța și plângea.

Ioșif Stanca.

Român și creștin.

Sunt Român și sunt creștin
Cu credința crucii 'n sin,
Am în ceriu un Tată sfânt
Și-o națiune pe pământ.

Mama mea când m'a născut
Mi-a numit crucea de scut;
Ear tata m'a botezat
De Român adevărat.
Când mă închin crucii cu dor,
Fac voia părinților
Și iubindu-mi neamul meu,
Fac voia lui Dumnezeu.
Cu păgâni revoitori,
Lacomî p'amele comori
Lupt pentru lege și neam,
Dau și sufletu cel-am.
Cât voi fi Român curat,
Sunt creștin adevărat.
Cel ce-si lasă neamul său
Nare nici pe Dumnezeu.

George Cismaș-Pecicanu.

Poesii populare.

Frunză verde floricea,
Mi-s fecior nu mi-s nimică,
Doru și jelea mă strică

Și o copilă frumusea,
Cât o ved inima-ți pică.

Fost am fecior și-s fecior
Și tot nu mă cânt de dor,
Nici de-acuma până mor.
Tot cu doru m'am mâncat
Și tot nu m'am înșelat.

De cine doru se leagă,
Nu-și ține lucru cu săgă,
Că de mine s'o legat,
Par'că nu-l lucru curat,
Că stau casa să mi-o las
Pe minute și pe ceas.

Pentru tine, rujă plină,
N'am nici somn, nice hodină;
Pentru tine rujă creață,
N'am nici somn, nice dulceată.
Du-te dor cu cecu 'n sbeg
Și mă lasă să-mi petrec,
Să-mi petrec cu mândra mea,
Ca codru cu frunza sa;
Să-mi petrec cu mândrile
Ca codru cu frunzele;
Să-mi petrec cu car' mi drag,
Batăr de m'oiu duce 'n iad.

Până codru frunza-și ține,
Tot voinicul custă bine;

și să mă servească cu prețioase deslușiri
cu privire la organizarea și la modul de
purcedere la nou înființata Reuniune.

Terminată discuțiunea și acceptate
statutele, la propunerea d-lui V. C. Osvadă
s'a ales *direcțiunea* astfel: director: Pante-
leon Lucuța, secretar Vic. Tordășianu, cas-
sar: Petru Ciora; membrii în direcțiune:
Dr. D. P. Barcianu, prof. Dr. Ilie Beu, me-
dic, Nic. Togan, capelan gr. cat. și Ilie
Moga diacon (din inteligență); Alexandru
Nemeș, măiestru rotar, Florea Crucită, mă-
estru croitor, Iosif Marcu, măiestru flosterar
și Nicolae Domnariu, măiestru cismar (din-
tre meseriași); Simeon Stoită, epit. gr. cat.
George Dordea, Petru Besta și George
Arpășan (dintre economi).

Biroul apoi a fost însărcinat să aștearnă
statutele la înaltul minister spre aprobare.

După oara 1 din zi dl. president mul-
țumește celor prezenți pentru participare
și pentru discuțiunea calmă asupra aface-
rei, ce ne preocupă și declară adunarea de
încheiată. D-lui presid. i-a răspuns dl. Ro-
mul Simu, care mulțumește inițiatorilor și
în deosebi dlui Nicoară, care desvoltă mult
interes afacerilor noastre publice. La
rëndul său dl. Nicoară laudă întreprinderea,
li dorește progres și cât mai mulți imitatori.

Un membru.

Din BIHOR.

Rieni, Ianuarie.

Invățator jude comunal. Mulți se vor
mira de acest titlu și poate își vor zice
cum să mai fie și una ca aceasta, că
adeacă unul și același om să fie și dascăl
și jude comunal? Și totuși se poate. Do-
vadă comuna Rieni, unde dascălul Martin
Mihailovici a fost ales în luna și anul
curent de jude comunal. Că numitul
dascăl e numai un cantor, care cu câtă
nevoie, cu toată abia își știe numele serie,
e mai presus de orî ce îndoeală. Dar' că
cum a ajuns acest cantor invățator și chiar
în comuna Rieni, care pe lângă că e în
drumul țerii, unde inspectorul răgesc are
datina a face vizitație în fiecare an cel
puțin odată, unde se află centru notarial,
oficiu postal (și stațiune de cale ferată, va
să zică o circulațiune) mai vie, ca în alte
comune dimprejur, aceasta eu nu o pot
înțelege, destul că numitul instruează tne-

rimea din Rieni, cum o poate de
mai mulți ani, și când se ivește câte un
invățator, care are dacă nu toate pregătirile
necesare, apoi cel puțin unul — done
cursuri de preparandie, apoi Pinul nostru
li ia la goană cu oamenii sei și nou
venitul, nevoind a avea neplăceri cu ni-
menea pentru o bucată de pâne, își face
calea mai departe. Așa s'a întâmplat mai
anul trecut, când un preparand, denumit
dascăl în Rieni, a trebuit să se depărteze
după vre-o lună ori două de acolo, căci
necum să îi se dea salariu, dar' nici cvartir
nu 'i s'a dat.

Și nu e lucru de mirat aceasta. Când
Pinul nostru, are la spate oamenii sei,
carl mai voesc să rămână vecinic în in-
tunec, de cât să aibă un dascăl bun și
bine salarizat între ei, deși greutatea pusă
pe umerii Rienilor în contul salariului invē-
țătoresc nu ar fi așa mare, căci aceasta
comună susține o școală laolaltă cu co-
muna Sudrigi. Dar' ce să faci, Pinul le
slugește mai lesne și oamenii în tare și
sus la dascălia lui; și ca să 'i mai mărească
cinstea în luna curentă — precum pomeni
mai sus — l'a ales și de jude comunal.
Încât se potrivesc aceste două direcțorii
una cu alta, judece onoratul cetitor, dar'
că aceasta neorânduială nu e potrivită cu
ori ce lege, un adevăr vecinic.

Impins dar' de dorul de a vedea buna
rânduială în trebile noastre bisericesti-
școlari, spor în învățatură între cei de o
limbă și lege cu mine, precum și delă-
turarea a ori ce pată, ce ne-ar întuneca
cinstea noastră, îmi permit a o aduce la
cunoștiința mai marilor nostri bisericesti,
cari știind de neorânduială din Rieni, li vor
pune capăt cât mai de grab. Totodată îmi
permit a ruga și pe dl. notar Terențiu Po-
povici din loc, ca să stăruască că școlile
din tractul (cercul) D-sale să înflorească,
bună oară cum înflorește în cercul dlui no-
tar din B-Lazuri, Teodor Oancea, care nu
numai că lucrează zi și noapte pentru pro-
pășirea în învățatură a micilor vlăstari din
cercul seu, dar' prevede școlile cu toate
uneltele necesari, ba ce e mai mult a făcut,
precum se știe, și o fundațiune, ce-'i po-
artă numele. Onoare lui și binecuvântare
urmașilor sei. Aceasta o cerem, aceasta o
poftim și de la dl. notar din Rieni. Viitorul
ne va arăta, încât pomenitul dl. Terențiu Po-
povici, care altcum e om de caracter, va
face destul dorinței obștești.

Alfa.

Loteria Casei naționale.

Prospect.

„Asociațiunea pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“ — pe
baza concesiunii acordate de on. minister
reg. ung. de finanțe cu ordinațiunea
nr. 49.522 din 27 Iulie 1899,— arangiază o

LOTERIE DE EFECTE

al cărei profit se va folosi pentru ridicarea
unei Case naționale în Sibiu, în care se
va instala un Museu istoric și etnografic
român și biblioteca Asociațiunii etc.

Prețul unui bilet de loterie 1 coroană.

Câștiguri:

1 câștig princip. în val. de C. 10.000 = C. 10.000	
1 „ „ „ „ „ 3.000 = „ 3.000	
2 câștiguri „ „ „ „ „ 1.000 = „ 2.000	
5 „ „ „ „ „ 500 = „ 2.500	
10 „ „ „ „ „ 200 = „ 2.000	
10 „ „ „ „ „ 100 = „ 1.000	
20 „ „ „ „ „ 75 = „ 1.500	
20 „ „ „ „ „ 50 = „ 1.000	
50 „ „ „ „ „ 20 = „ 1.000	
100 „ „ „ „ „ 10 = „ 1.000	
219 câștiguri „ „ „ „ „	C. 25.000

Tragerea la sorți se va face în Sibiu
la 31 Maiu 1900 st. n. în prezența unui
notar public și a unui comisar politic.

Consemnarea câștigurilor se va pu-
blica la trei zile după tragere. Ridicarea
lor se va face în decurs de 60 zile de la
tragere.

Bilete de loterie se pot procura de la
biroul „Asociațiunii“ în Sibiu (N-Szeben,
strada morii nr. 8), și se vor vinde la toate
băncile românești.

Sibiu, în Decembrie, 1899.

Comisiunea loteriei.

Din Banat.

Biserică gr. or. română și prima petrecere
românească în Panciova.

Panciova, Ianuarie.

Capela românească din Panciova
nu peste mult se va sfinți.

Doamne, cu câte greutate și ne-
ajunsuri am luptat până am putut
ajunge la ținta aceasta!

Românii nu suntem prea mulți
în Panciova, și pe lângă aceia că nu

suntem mulți, suntem și cam sărăci
dar cheltueli se cer grozav
multe.

Puținii tineri români din Pa-
nciova, ca să dea sfintei biserici
ajutor cât de mic, au arangiat o
trecere pur românească în Panciova.
Prima petrecere românească în Pa-
nciova! Tinerii Români, mândri
numele lor, au pus în uimire nu
mai orașul întreg, ci împregiurul.
Toți se mirau, în deosebi străinii
de oare-ce petrecere românească
Panciova e un ce ne mai auzit.
O, dar câte neplăceri a mai avut
nerimea cu arangierea petrecerei,
cum nu, când doi tineri advocați
mâni din loc și mai mulți preoți
prin satele vecine au fost contra
cei mai mari? D-lor nu au
să-și petreacă românește. Ba
oare-care domn, A. Voina, (a
ține că e Român bun) a mers
îndrăzneala într'atăta, încât în
petrecerei a depeșat prin mai
comune vecine, ca să nu vină
menii, de oare-ce petrecerea nu
va ținea. Ba ce-'i mai mult în dis-
rarea sa că tinerimea română nu
ales ca președinte al comitetului
arangiator, după petrecere a mers
directorul școlii gimnaziale și a
cut arătare contra studenților români
cari au fost la petrecere, zicând
petrecerea a fost cu „program
țional“. Un biet student român,
pendist, în urma acestei arătări
cinoase a pierdut stipendiul. Mă
cum nu trăsnește Dumnezeu aser-
nea oamenii.

Dar Dumnezeu a fost de par-
tinerimei. Prima petrecere ro-
mânească în Panciova a reușit pe
așteptare. Onoare d-lui Nicocae
țariu, I. Penția și I. Uția, onoare
de trei ori onoare doamnei P. Pe-
d-șoarelor A. Bosca și I. Boji
cari ca diletanți și diletanțe au
publicul în uimire. Străinii 'i admin-
s'au convins că și Românii știu ce

Venitul curat de 64 coroane
62 fileri s'a predat președintelui
sericei, din care acuma se acop
unele cheltueli trebuincioase.

Astfel tinerimea română din Pa-
nciova a pus o peatră țeapănă cape-
române.

„Badea“

Dacă codrul frunza-'și lasă,
Tot voinicul trage-acasă.
Câte fete-am sărutat,
După mine s'or uitat
Și de-amu de-oiu săruta
După mine s'or uita.
De te sărut și pe ține,
Și tu te uiți după mine.
Fă tu, voinice ce-'i vrea,
După tine m'oiu uita,
Că mi drag de vorba ta.

Somnu-mi și n'aș dormi,
Numa-mi-se 'nchid ochii:
Somnu-mi că n'am dormit,
Toată noaptea am străjuit
Pângă dungă de fereastă
Pentru-o dalbă de nevastă.

Toată lumea mă vorbește
Că mi-s lotru de neveste;
Nici nu zic, nici nu mă jor,
Nici nu mă lăs până mor.

Codrul, frunzuță lungă,
Pice brumă nu te-ajungă;
Codrul, frunzuță lată,
Pice bruma nu-te bată,
Că mi-ai fost mamă și tată.

Pădure, soră pădure,
Nu mă spune câtă nime,
C'am șezut cu mândra'n tine;
Lasă spună-mă frunza,
Că ea mi-o ținut umbra
Că i-a plăcut dragostea
Să țină pe mândra mea.

Cine pe mine mă vede
Gândește că-'s floare verde.

De pe-o frunză pe alta
Eacă-'i uritu gata.
Uritu din ce se ține?
Din omu ce nu-'i stă bine;
Uritu din ce se face?
Din omu care nu-'i place.

Pentru mândra care-mi place
Domni-'s mari și n'au ce-mi face
Pentru mândra ce 'mi-e dragă,
Domni-'s mari și nu mă leagă,
C'or cercat domni' cu mine
Și-au văzut că n'au cu cine;
Au cercat și s'or lăsat
Și-or văzut că-'s blăstemat.

M'a născut maica în zori
Să fiu dragă la feciori;
În zori dalbe și frumoase;
Să fiu lumii dragostoasă;
Dar eu lumii nu pot fi,
Pentru toți nu pot trăi.

Dragostea de fată mare
Se face cu grea sudoare;
Dragostea de fată mică
Se face cu multă frică;
Dragostea dela nevasta
Se face pe la fereastră.

Ziua nor și noaptea-'i nor,
Io-'mi petrec lumea cu dor;
Ziua nor și noaptea stele,
Eu petrec ziua cu jele.

Culese de: George Dirlea și
Florea Călb, din Musca.

Dragă-mi mândra înaltă,
Că ea n'are judecată;
Judecata-'i făcută:
Strânge-o în brață și-o sărută,
Și-i dă drumul să se ducă.

Dragu-mi, mândr'o, de tine.
Când te ved gătită bine,
Și cu casa lângă mine...

Cât e lumea pe pământ,
Fete ca la noi nu sunt,
Așa albe și curate,
Ca scâldate tot în lapte...

Cu port curat românesc,
Mai frumos ca cel nemțesc;
Cu brău roșu 'n trei-celori
În zile de sărbători...

Florică de pe imăș,
Cu mândruța duce-măș,
Numi-ar trebui nănaș,
Nici popă să ne cunune,
Numai noi cu vorbe bune.

Culese de: George Cismaș-Pecicam

(Din cercul Beghriului.)

Știi tu bade, știi tu bine,
Câte ziceai cătră mine,
Că tu-atuncea mi-'i lăsa,
Când soare pe ceri n'a sta.
Și tu-atuncea mi-'i urf,
Dacă soarele o perli.
Și soarele n'a sfințit
Și tu, bade, m'ai urf;
Soarele n'a scăpătat,
Și tu, bate, m'ai lăsat.

M'a făcut maica băiat,
Să scot fetele din iad;
Nu știu scoate-le oi u ori ba,
Ori mai tare le-oiu băga.

La drăguțul din vecini,
Arde-'i aș ochii cu spini,
La drăguțul de departe
Dintr'un măr 'i-ași face parte.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ZARANDEANA” sunt invitați la

II-a adunare generală ordinară

ce se va ține la 18 Februarie st. n. a. c. în localul institutului la 2 ore p. m.

Obiectele :

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea unei comisiuni de 3 membrii pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
3. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1899.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Decisiune asupra comptului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere și darea absolutului.
6. Decisiune asupra împărțirii profitului curat și fixarea dividendelor și prețul biletelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
7. Alegerea a 2 membrii în direcțiune.
8. Designarea unui nou ziar pentru publicațiunile institutului.
9. Eventuale propuneri în sensul § 26 lit. g) din statute.
10. Exmiterea a 2 membrii pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor recezuți, adunarea în sensul § 23 se va ține la 25 Februarie st. n. a. la locul și timpul indicat.

Domnii acționari cari voesc a participa la adunare sau prin plenipotențiați sunt rugați ași depune în înțelesul §. 19 din statute la casă institutului acțiunile eventual documentele de plenipotență cel mult până la 17 Februrie 1900.

Băița, la 21 Ianuarie 1900.

Dr. Ioan Radu m. p.,
președinte.

George Drăganu m. p.,
diriginte.

Contul bilanțului.

Active			Pasive		
Casa în numărar	1.757	44	Capital social, 320 buc. acții à 100 co.	32000	—
Cambii escomptate	67.720	—	Depuneri spre fructificare	30350	03
Imprumuturi pe obligațiuni	4.326	—	Cambii rescomptate	10.001	—
Imprumuturi hipotecare	1.080	—	Fond de rezervă	310	10
Mobilier	247.10	—	Dividende neradicate	203	90
după amortisare 10 %	24.70	222	Interese anticipate	1187	46
Interese restante	78	02	Profit transpus din 1898	137.20	—
Interese rescompt anticipate	219	10	Profit curat	2859.39	2996 59
Capital social restant	1646	12			
	77049	08		77049	08

Băița la 31 Decembre 1899.

Dr. Ioan Radu m. p.
președinte.

George Drăganu m. p.
dirigent.

Lazar Perian m. p.
cassar.

George Băluțiu m. p.
comptabil.

Lazar Adam m. p.
membru în direcțiune

Stanca Petru m. p.
membru în direcțiune

Haber Martin m. p.
membru în direcțiune

Wilhelm Rusnak m. p.
membru în direcțiune

George Faur m. p.
membru în direcțiune

Subsemnatul comitet am examinat contul present și l-am aflat în ordine.

Băița la 28 Ianuarie 1900.

Comitetul de supraveghiere.

Dr. Cornel Moldovan m. p.

Vasile Damian m. p.
președinte.

Dr. Pavel Opreșan m. p.

Contul profitului și pierderilor.

Eșite.			Intrate.		
Interese la depuneri	1659	44	Interese dela escompt, obligațiuni, hipotecare	5396	44
Interese la reescompt	435	76	Provisiuni	1363	05
Salarii	1640	—	Competință	1429	38
Chirie	320	—	Diverse	456	20
Remunerațiuni	30	—	Profit transpus	137	20
Diverse	455	43			
Tipărituri	419	60			
Marce de prezență	218	—			
Amortisare din mobilier	24	70			
Competință de timbru	121	60			
Contribuțiune directă	334	84			
Contribuțiune 10% după depuneri	126	31			
Profit curat	2996	59			
	8782	27		8782	27

Băița la 31 Decemvre 1899.

Dr. Ioan Radu m. p.
președinte.

George Drăganu m. p.
dirigent

Lazar Perian m. p.
cassar

George Băluțiu m. p.
comptabil

Lazar Adam m. p.
membru în direcț.

Petru Stanca m. p.
membru în direcț.

Haber Martin m. p.
membru în direcț.

Wilhelm Rusnak m. p.
membru în direcț.

George Faur m. p.
membru în direcț.

Subsemnatul comitet am examinat contul present și lam aflat în ordine

Băița la 28 Ianuarie 1900

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Cornel Moldovan m. p.

Vasile Damian m. p.
președinte.

Dr. Pavel Opreșan m. p.